

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka. Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 23. septembril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Sinivalgete suurpäevalt.

Miks ei võelud meriskoude väljale?

Pealtvaatajad paljastasid üksmeelselt hüüni esimestel hetkedel pead.

Kaks publiku favoriiti.

Päevakangelane lööb teise värava.

Täielikus konfliktis taevaste vete valitsejaga möödus sinivalgete ja roheliste suurkohtamine loorberipärja ja üheksa naela hõbeda peale, truudest jalgpallifanaatikute mustendavast müürist piiratult. Üdini leotatudena ei seisnud kõige pallikire peale vaatamata nende tuju lõpuks kuigi kõrgel kraadil, ainult meie karrikaturistil jatkus veel niisutamata püssirohtu sündmuse soojendamiseks oma huumoriga, rämpase ilma pigist ja nõgist, mis ei kleepunud ühegi foto negatiivile, tujuküllasemate momentide esilekergitamiseks.

Säävutus, mil austusvääriline koht sinivalgete päeva eepoees.

V. s. Spordi triumfikäigult.

Neid oli kokku kolm.

Tegelikke esimese klassi meeskondi on meie jalgpallil kolm, kuigi nime poolest neid rohkem esimesse klassi kuulub. Tsükli tulekuks koondub huvi ikka ainult Sport-TJK-Kalevi rivaliteedile, kuna ülejäänud ainult sellele lahjat sousti pakub. Tänavuse hooaja omavahelise läbikäimise tagasihoidlikkus kruvise pinevuse nende nimede ümber eriti teravaks ja vürtsi lisas veel E. Saarepera karika lõpuliiku otsustamise tarvidus tublisti juure.

Veidi soolapuhumist.

Oodatud esivõistlust ja paremate kohutamist ei tahtnud ega tahtnud aga kuidagi tulla. Kees täiel podinal ikka rahvusvaheline virr-varr, mille kokkukandmiseks meie seltsid tänava erilist agarust on näidanud. Kuna sellest rabelemisest mingit otsekohest tulu näha ei olnud ja enamasti kõik välismaalased võitjatena Tallinnast lahkusid, hakati kärsituses püüdma välismaalasi meie seltside omavahelise paremuse mõõdupuuks pidada. Stabiilemaks osutus tagajärgede poolest Sport, kuid tehnilise küpsuse ja mängu väljanägemise poolest seesuguseks TJK, nii et E. Spordilehtki veel kesksuvel oli valmis meeskondade paremusjärjekorda seadma: TJK-Kalev-Sport.

Kõik on muutlik.

Kesksuue löögimeeskonnaks oli Kalev, kes nagu külluse sarvest väravaid vastastele puistas, saades aga rāpakuses vastu sama mõõduga, nii et omadega välja ei tahtnud hästi tulla. Asi oli siiski seni ladus kuni õnnetu Läti-Leedu reis ette võeti, mis liigkurnamise tõttu Kalevi võimete kurve järsult langetas.

TJK näis tahtvat favoriidina püsima jääda, kuid Brenneri väljalöömine ja Saare stardikeeld esivõistlusteks, tegi ta väljavaated järsult ähmaseks. Kuni augustikuuni ei olnud sellele lisaks TJK veel ühtki treeningut pidanud ja selle alustamist siis tuli ikkagi hiliseks pidada.

Sihikindla töö tulu.

Sedamööda kui TJK ja Kalev allamäge veeresid, rühkis Sport toll-haaval ikka ülespoole. Ta on ainsam jalgpallimeeskond tänava Eestis, kes on treenerinud. Kuulge ja imestage! Teised võistlevad küll, kuid ei treeneri. Ei saa öelda, et Spordi meeskonna isiklik koosseis väljapaistev oleks, kuid alludes distsipliinile ja taudes järjekindlalt oma konarlusi, sündis

meeskond kui ümber. Kõik leiduvad võimed viidi suurima otstarbekohasuse taotlemiseks ja kooskõlastati ühise eesmärgi teadvusega. Eesti meistermeeskond Sport ei ole enam sugugi see, kes läinud aasta finaalis TJK vastu lõõpis ja kevadel vedelat mängu näitas rohkete foulide rosinatega. Nüüd oli see täielik fair ja sportline tervik, mis igat nõudlikkugi arvustajat rahuldab.

Teekond karikani.

Praegu kuuldavasti Argentiinas viibiv suurkaupmees E. Saarepera pani karika välja 1921. aastal. Siis võitis ta finaalis Sport esmakordselt tolaeagse TJK ees 5:3. 1922. a. lõi Sport skandaalirikkas mängus Kalevit 4:2, kuna 1923. a. Kalev oma nime ühe värvava Spordi nulli vastu karikale kirjutas. 1924. a. tegi Sport vägiteo — lõi 10 mehega (Tell oli surmavoodil) favoriidi Kalevi (praeguse TJK) 2:0 tummaks. 1925. a. muutus Kalev TJK'ks ja Spordi vastu sattus finaali Kalevi 3. meeskond (praegune Merkuur), kes esmalt mängis Spordiga viigi 1:1, kuid lõpuks 0:5 kaotas. TJK ei võtnud esivõistlustest osa. 1926. aastal olid TJK võimed kulminatsioonipunktil ja võit 4:1 Spordi üle oli tema poolt õige hõlpsasti saavutatud.

Tänavune start karika peale oli omakorda Spordile jälle päris lapsemäng. Eelringis lõi ta Pärnu Tervist 16:1, poolfinaalis Tallinna Võitlejat 4:1 ja nüüd TJK't 2:0, kokku seega kolme mänguga 22:2, mis juba õige aukartust äratav värvate vahekord. Värvate lööjatena on Spordil esivõistlustel esinenud: Gerasimov ja Iddane 6, Karm 5, Üpraus 3, Rein ja Einmann 1.

Algajad ja lõpetajad.

Sorides E. Spordilehe vanu aastakäike selgub, et 1921. aastal, mil Sport esimest korda E. Saarepera karika võitis, oli tema koosseis: R. Paal; Javorski - Roost; Klaos - Kuulmann - Kokamägi; Maurer - H. Paal - Tell - Üpraus - Kirpson. Võrreldes seda koosseisu tänavuste võitjatega, selgub, et esimestest karikavõitjatest on meeskonnas säilinud kõigest kaks meest — H. Paal ja Üpraus. Kaks meest (V. Tell ja Kuulmann) on surnud, kuna ülejäänud, kas ise on mängimast loobunud või värskemate pealetungil taganema sunnitud. Õige radikaalseid muutusi on Spordi meeskond ka tänavuse suve jooksul üle elanud.

Nurmi ümber.

Nurmi küsimus lööb Soomes suuremaid laineid, Nurmit mõistetakse hukka ja tunnustatakse õigeks. Kuuldavale on tulnud õige lahkisulisi arvamisi. Nurmi ärajäämine sündis ise järgmise eellooga:

Nädal enne maavõistlust peeti Helsingis JFK juubelivõistlusi. Selle puhul küsiti võistlejatelt kõigilt nõusolekut Stockholmis sõiduks. Ka Nurmit paluti selleks ajaks oma otsust teatada. Äraütlemist temalt ei tulnud. Spordiliit saatis Nurmile Turusse telegrammi, et tal on tarvis tingimata jooksta 5000 mtr. ja arvatakse ka 1500 ja 10.000 mtr. „Ja“ või „ei“ paluti kiiresti teatada. Nurmi oli sel ajal parajasti Raumal võistlemas ja ei saanud telegrammi kätte. Nurmi eest

meelset otsust, ütles Nurmi: „Sel juhul lähnen mina minema“. Võttis käsi kohvri ja kadus.

Nurmi loo puhul on S. Urheilulehtis avaldanud Turu üliõpilaskonna sekretär dr. Volter Kilve Nurmit kaitsva kirjutuse, tuges psühholoogilistele motiividele ja mainides „Zuod licet jovi non licet bovi (mis Jupiiterile lubatud, ei ole härgadele lubatud)“. Nurmit ei võidavat rea-meeste mõõdupuuga mõõta.

Viimases S. Urheilulehtis võtab sündmuse kohta sõna ka asja osaline mag. L. Pihkala. Ta kirjutab:

— Neil päevil on meil rohkesti väidetud, et sport ei ole sõda ja spordis ei saa ka tarvitada sõjaväelist reshiimi. See on osalt õige ja osalt ka ebaõige.

Sport ei ole teadagi sõda, kuid ta on põhimõttelt ja hingelt sõjakam kui mingi teine eluavaldus. Sport on algaegadest saadik võitlusmäng ja omab ühiseid jooni sõjaga. Üheks sarnaseks jooneks on ka distsipliin.

Väidetakse, et spordis ei saa tarvitada sõjaväelist distsipliini, kuna sport on vabatahtlik. Nii kui vabatahtlikkus kõrvaldaks distsipliinivõitlusi! Hoopis selle vastu, vabatahtlikkus nõuab veel kõrgemat distsipliini, kui nüüdseaja tavaline sunddistsipliin.

Selleks võib tuua näiteid sõjaväelisel alal. Maailmasõja ajal oli saklastel vabatahtlikkude väeosasid, kellele anti just kõige raskemad, vastutusrikkamad ülesanded. Neid dresseeriti rohkem kui ühtki teist väeosa. Neile ei tehtud mingid sundusi garnisoniteenistuses ega peetud epistleid kohusetunde üle, see oli endastmõistetav. Kuid kui keegi juhtus oma kohustused täitmata jätma, langes ta harilikust rängema karistuse alla.

Need põhimõtted maksavad ka väljavalitud sportlaste kohta. On asjatu nõuda neilt orjalikku distsipliini näit. harjutuste suhtes. Mida kogenenum sportlane, seda suurem vabadus talle. Ei ole hea tungida ka nende harjutusalade valikusse, vaid soovitatav on anda see neile endile valida. Mäletan, kuidas kadunud J. E. Sullivan rääkis Cook'ist, kes oli Ameerika koolide meister kaugushüppes, kuid ise tahtis esineda teivashüppes. Sullivan jättis talle vabaduse ja Cook tõi Londoni olümpiaadilt Ameerikale teivashüppes esimese auhinna.

Kuid ei ole veel kuulnud, et Ameerikas mõni 100 yardi-spetsialist keelduks jooksma oma kooli teatejooksu meeskonnas, kus teda vajatakse, kas või 440 yardi. Niisugust juhust ei saa ollagi, ja kui see süniks, oleks asi selge — mehel ei ole edaspidi enam mingit tegemist kooli spordis. Ta võib teadagi jätkata sportimist ja püüda astuda teise kooli meeskonda, kuid seal ei võeta kindlasti teda sarnase juhuse ilmsikstulemisel vastu.

Mag. Pihkala lõpuotsus on Nurmi kohta: Laske seda, kes ei tahtnud võistelda seal, kus teda tarvitati ja kuhu ta sobis, olla ilma võistlusteta! Ehk teiste sõnadega — Nurmi peab karistust kandma.

Nii kange ja sõnakas mees kui Nurmi ka muidu on, on ta siiski vist hakanud oma teguviisi nähtavasti kahetsema. Kui Soome meeskond saabus laeval Stockholmist Turusse tagasi, ei puudunud vastu võtjate hulgas ka Paavo. Ta otsis kohe mag. Pihkala üles ja ajas sellega nelja silma all juttu. Mida Nurmi Pihkalale kõneles, ei ole see seni avaldanud.

Vihmasel finaali võitis Sport.

See oli juba väike Wembledon Rohelisel aasal pühapäeval, kodukoetud ja vastavate kraadideni lahjendatud, kuid kahtlemata oludekohaselt sama pidulik ja oma ülesandele vastav, kui uduses Albioniski.

Sumpunud hommikust saadik. Kui matschiks just vihmalörtsi hakkas lodistama, siis oli see tavaliste Wembledoni olude ületaminegi, — kas seda ka muus suhtes suudeti, ei ole nende ridade kirjutajale selgunud. Vast siiski kõnelemisemaiuses, mis meie sõnakehvale rahvale eriti viimasel ajal on meeldivaks tõveks kujunenud.

Kuid igatahes oli kena mõte finaali nähtud pidulikkust ja ametlikkust anda, riigi esimene kodanik kohale kutsuda, rahvuslaulu kõlada lasta jne. On põhjust loota, et sellest lähemas tulevikus traditsiooni kujuneb ja kehvikulist spordimiljööd meil veidi rikastab.

Juba hommikust taeva poole piiludes ja endamisi võideldes — kas minna või mitte — oli siiski staadionile kogunud üle 1200 pääsetähe lunastanud pealtvaataja. Kui sellele lisada arvukas kogu maksuta kutsetega külalisi ja kutsumata uudishimulikke, ei ole suur liialdus, kui rahva üldarvu hinnata kolme tuhande lähedale. On selge, et Eesti esivõistluste kõigi aegade pealtvaatajate rekord ainult ilma nahka läks. Selle üle kurvastavad muidugi sensatsioonimaid spordireporterid ja jalgpalliliidu kassahoidjad.

Nii sinivalgetel kui rohelistel on oma tuhandetesse ulatav pooldajate arv spordi rahva hulgas ja sellele lisandub nende poolitatud rivi, kelle kihlveod ja lootused Kalevi värvilt mustade, kuid võimelt roheliste meestega hukkusid. Kohtamise esmakordsus hooaja jooksul keeras eriti kõva vindi nende kirgede helikeeltele ja matsch ise oli juba nädalaid enne ja on nädalaid peale kõige suurema ägedusega sõelutavaks kõneaineks. Vaevalt suudab E. Spordilehtki enam uut väljendust või iseloomustust siin anda mängust neile, kelle kätte ta läheb ja kes ise tegelikult on selle elava lehe töös kaastöölisena esinenud, mis levib peast pähe, suust suhu ja keerleb ümber meie ja mille ümber keerleme meie, moodustades kõiki meid ühtekleepiva spordirahva tunnete liimi.

Kuid kahtlemata ei taha E. Spordilehtki oma häält roostetama jätta ja ühineb kõigi nendega, kes oma osa on juba kokku kannud. Paraku istub toimetaja seekord nukralt lõpunileotatud paberiräbalate ees, millele korralikult kõik mängu tähtsamate tehingute minutid on olnud märgitud, kuid saatuse vägevast käest on vihma läbi jälle pühitud. Kuid mis on ajalehemees ilma märkuste blokita, blokk ilma märkusteta? Väga vähe, seda peab ta isegi (muidugi ajalehemees) tunnistama.

Millisel minutil ometigi löi Üpras peaga latti, millisel minutil veeretis Estam palli tühjast väravast mööda! Kes seda enam teab ja kes suudab mängu veel mingiks kompositsiooniliseks tervikuks kokku liita, kuid haihtunud on nii olulised osad, heitluse tõusu ja mõõna fikseerivad komponendid. Kuid mis parata, ajalehemeeski peab hetkeks laskuma endasse, et sealt vast jälgi leida neist märkmetest, mis väleda pliitsi kaudu paberile kanti, peab püüdma restaureerida neid muljeid, mis nii väledad on haihtuma iga tiksutava minutiga.

On meeles iseloomustav moment staadioni riietusruumi astudes. Mehed ärevil heitlemise vastu valmistamisel. Kes koputab saapaninaga vastu seinu, katsub, kas varbad hästi otsas istuvad, saapanina liiga üles ei ole kiskunud ja palli ei kipu pilvetesse tüürima, kes teeb viimaseid võimlemisharjutusi. Tipner vehib keset ruumi kummardusi maani, käed keerlevad tuulikuna, mida saadavad hüplemised ja nõksud. Keegi tähendab, et Tipner on jõudnud ära õppida Buddha usu preestri õnnistusttoova hommikupalve. Arutatakse, kumbal on kasu märjast ilmast, kas rohelistel või sinivalgetel. Teatakse, et Oss on eelmisel päeval öelnud, peaks hästi vihma tulema, siis on kergem hingata, lobjaka sees hea lasta. Teised jälle kahtlevad, kas libe pall mitte Ellmanni jala külge eriti hästi ei kleebi.

Kuid siis kõlavad Lineffi piduliku marsi helid ja varsti jagab McKibbin meestele osad kätte, arutusteks pole palju aega.

Koosseisud on meeskondadel kaaluva pooleteisttunni algul: Sport: Tipner; Silberg — Neumann; Reinfeldt — Rein — Mägi; Paal — Karm — Einmann — Idlane — Üpras. TJK: Lass; Liivar — Kallaste; Ree — Paalberg — Kaljot; Väli — Pihlak — Ellmann — Joll — Estam.

TJK alustab mängu va banque, lööb tuusad kohe algul lagedale, et aegsasti kokku korjata, mis korjata on. Tempo on veidi pöörane isegi ja ei näi õiglaselt jõuga arvestavale kalkulatsioonile põhjenevat. Spordi värav seisab esimese veerandtunni schahhi all. Sellele teeb aga osalt lõpu Karmi poolt torgatud värav 15. minutil. Asi kaineneb, kuid on küllalt erakordne oma vaheldusrikkusega veel ja kiirelt ühe värava alt teisele kanduvate hiilingutega. Kumbal seal nüüd rohkem ebaõnne? Raske öelda, ligikaudu võrdselt vist mõlemal. Väravaid oleks võinud kumbalgi poolel rohkem langeda. 34. minut lõpetab mängu järgmise etapi — vaheldusrikkuse — Einmanni väravaga, et maad anda juba Spordi ilmsele üleolekule. Poolaeg lõpeb kahe värava ja kahe nurgalöögiga Spordi kasuks.

Kuigi ka TJK teisel poolajal just terveniisti defensiivis ei asunud, oli ta pealetung juba õletuli võrreldes esimese poolaja kahurtulistusega. Väravate saavutamise momendid ei puudunud teadagi tal, kuid Sport tegi teisel poolajal vähemalt poole rohkem väravalööke ja hoidis 75 prots. initsiatiivist enese käes. Teise poolaja kuivalejäämist nurgalööke ülekaalukuse (7:1) juures, tuleb juba kui tema puhtat ebaõnne vaadelda.

Ei saa üldiselt öelda, et TJK auväravat ei oleks teeninud, kuid samuti on kindel, et kaheväravaline vahe jõudude suhtumise märkimiseks ennem napp kui liig on. Võib olla oleks võimalustekohane vahekord 7:4 vast pidanud olema ja võib olla oleks see praegusest 2:0-st rohkem ka kumbatki võistlevat poolt rahuldanud. Kuid värava-agarusega ei ole meie forvardid kunagi hiilganud, ennem on seda meie tusedad „tagumised osad“, ja sellega vast ongi, ühes seltsiva ilma närusega, seletatav hoogsa mängu kasin tulemus.

Meeskondi vaadeldes ei saa märkimata jätta, et Sport oma treener Mally juhatusel on väikse ümbersündimise protsessi läbi teinud. Meeskond tervikuline ja võimas, võitlushinge ja ka mängukogenud ladusu-

Eduard Saarepera karikas,

mille võimlemiselt Sport pühapäeval jäädavalt omandas viiekordse võiduga. Oma aegne Inglise hobusevõistluste trofee ja sünniaastaga 1826 on ta igatahes auhind, mille väljapanekut meie oludes ületada, isegi korrata raske, või peaaegu võimatu.

Rääkimata karika materiaalsest väärtusest, on igal spordiauhinnal veel oma eriline moraalne väärtus, ja seda enam, mida rohkem ta ümber kogub triumfe, mida enam teda pingutuste ja lootustega kallatakse.

Selles mõttes katkes Ed. Saarepera karika arenemiskäik liig kiirelt, liig pillavalt ja vaeseksjätvalt meie jalgpallioludele.

Iga sportlase auhinna väärtus seisab tema omandamise püüdes, mitte omandamises, ja kui ta juba omandatud on, kustub väga suur protsent ta väärtusest. Seda hädaohtu on mõistnud suured spordimaad ja seepärast on English cup, Davies cup ja teised igavesti rändavad, igavesti värsked ja ihaldatavad ideaalkujutlused tuhandetele.

Ed. Saarepera karika võitis v.-s. Sport, selle võitis ta teenitult ja ta nimi graveeritakse sellele auga, ning kahtlemata oli viimane matsch Spordi võitudest veel ilusaim selle karika seitsmeaastasel rännakul meil.

Kuid eriti ilusa shesti ja hinnatava sammu astuks v.-s. Sport, kui ta selle kord juba nii populaarseks saanud karika oma nimel, oma viiekordse võidu nimel paneks igavesti Eesti jalgpalli esivõistlustele rändama. Oma võidu paremat jäädvustamist mõistaks v.-s. Sport vaevalt enesele leida. Vast ongi ta juba sellele otsusele tulnud?

segaga. Hiilgeosa muidugi kolmik Tipner — Silberg — Neumann, ning temale ligikaudu võrdne poolkaitse kolmik. Edurivist on salvavam ja salakavalam Paal, kuid ka tei-

TALLINN - TARTU

103:96.

Tartu-Tallinna teine kergejõustiku linnavõistlus, mis peeti Tartus lau- ja pühaapäeval, ei olnud tagajärgedelt iseäranis üdikas, kuid sündmusena siiski küllalt rahuldav. Suuremate võistlusteta oleks meie kergejõustiku olemine liiga argipäine ja mõningasegi elevuse tekitamiseks tuleb seepärast õigustada neid kulusid, mida Ekraveliit oma kehvaadest summaadest kandis Tallinna meeskonna Tartu saatmisega. Kolme tallinlase — Tiisfeldi, Frey ja Topmani — puudumisel tuli linnavõistlus võrdlemisi tasavägine. Seda siiski enam ainult väljanägemiselt punktide järele, kuna võistluse sisemisest hoost ja tulest oli puudust. Mõnel puhul näis üksikuid alasid sooritavat nagu ametlikku paratamatust, asja enese haaravuseta. Üle pooltel aladel oli linnade repräsentantide võimete vahe liig suur, mis ei lasknud esile pääseda Tallinna-Tartu tihedamat konkurentsi ja need alad jäid lagedaks ka oma linna meeste vahelise võistluse soojusest.

Linnavõistluse kavas oli 20 ala, millest võitis Tallinn 11 ja Tartu 9. Jooksudest läks Tartule 100 meetrit, 110 mtr. tõkkejooks ja 4×100 mtr., pooleks läksid 200 ja 400 mtr., kuna sellest edasi oli Tallinn ainuvõimas. Hüppevõidud päris kõik Tartu, kuna visketes, välja arvatud oda, valitses Tallinn. Üksikutest meestest saavutas kõige rohkem võite Laabent, Tartu. Ta oli 100 meetris, kauguses ja kolmikus üle teiste, kuna 200 meetrit lahustu jooksimisel saavutatud võrdse aja tõttu jaotati pooleks. Kolm võitu saavutas Laurson, Tallinn, alates 1500 meetriga ja lõpetades 10.000-ga. Eesti viskemeister Liinat, Tallinn, kaitses oma positsiooni hästi ka kolme võiduga. Liinati savutustes ei ole loitmist ega hääbumist. Mehe kindlus, juurikalik sitkus ja abstinents on annud talle järk-järgulist edu, kuid selle juures väärrib erilist hindamist mehe saavutuste standard, mis teistega võrreldes on tal nagu ainulaadne.

Esimesel päeval oli ilm võistluseks kohane. Sooritatud 9 ala andis tulemusena Tallinnale 45,5 punkti Tartu 43,5 punkti vastu. Teise päeva vihmaste võistluste algul arvas Joh. Villemson, Tallinna meeskonna kapten, et kolme leopardi vappi kandva meeskonna võidu otsustab esimese päeva 2 edupunkti. Neid lisanes siiski veel 5. 100 meetris tõi sisse üle eelarve Tanni üllatus, kettaheitel mängis Liinat Kalkun-Feldmanni vastu välja kõva trumbi, kõrgushüppes möödus Byša Kingust ja tegi lisaks sellele tüli ka Rohule ja 200 meetris lõi politseinik Taan „mõrtsukaliku“ spurdiga Kitsingu ja Laabendil tuli täisvõidust anda pool Tannile ja Tallinnale. Nende nelja mehe fighting spirit andis lõputulemusena Tallinnale 103 punkti Tartu 96 vastu. Punkte arvestati 4, 3, 2 ja 1, teatejooksudes 6 ja 4. Nagu toodust näha, ei oska see arvestusviis mõista suurvõitu, see on esimest kohta. Edaspidi ei oleks 5 punkti esimese koha eest palju. Mis puutub võistlusaladesse, siis oli neid vast üle tarviliku rohkest.

Selle tõttu osutus mõlema linna „Be-satzung“ kohaste meeste poolest napiks linnavõistluse kahekümnele alale. Üldiselt tuntuna oli see eestkätt märgatav vasaraja raskusheitel ning tõkkejooksudes.

Tallinna meeskonna tõelik „Oberbe-fehlshaber“ oli Gustav Kiilim, kes juha-

dinatsioon meestele oli teha ainult üks viske, kuid seda üleastumata. Nii tõi siis Neumann 31 meetriga ühe punkti „võist-luselt“ ära.

Karvakatsumist oli Tanni 100 meetriga. Enne jooksu liigutati keeltega kõmu, et Schüts tahtvat põrmustada Laabendi sprinteri-tiitli. Finischis sirutas aga Tann, ootamatu outsider, oma rinna ette ja esikohtunik J. Martin otsustas Schütsi kolmandaks. Tartu vaatajad nägid NMKÜ meest Schütsi aga teisena ja sellest see lärm oli. 400 meetris poolitasid võidu Palmberg ja Korol. Tartlane Korol, hääldatud ka „koroll“ on sale ja lahtise sammuga poiss, sündinud a. 1910 ja võib peatselt joosta 52-sse, mida arvab Villemson. 110 mtr. tõkkejooksus ajas meister Palmberg maha 4 tõket, mida Laabent Tallinna meeste naerulagina all üle luges ja kohtunikudele teatavaks tegi. 5000 mtr. jooksus püstitas Beldsinski oma rekordi sellel distantstil. 10.000 meetris purunes Laasi käes Tartumaa vaneim rekord, mis Laasi nüüdsest tagajärjest 39 sek. nõrgemana seisib juba Vene ajast — 1913. a. saadik E. Reimani nimel. Laas läks rekordi kallale teadlikult jooksu algusest peale ja pidas selle. Viimasel ringil kujunes Laursoni ja Laasi vahel veel lisaattraktsioonina omapärane duell. Oma lõpuspurdil tahtis Laurson Laasile ringi ära teha, kuid see käis Laasi ja Tartu pikamaa aule risti vastu. „Häbistumise“ hoidmiseks jooksis Laas mis võis ja Laursoni finiši jõudmine mõni meeter Laasist järel tegi asjade lõpu. Igal juhusel on 10.000 mtr. jooks Tartus, kus ringi pikkus vaid 278 mtr., päris peadpööriv asi. Kuulitõukes oli Feldmannil üks tõuge 14.06, kuid selle fikseerimise hävitas Kiilimi vaheleastumine. Ta tegi selgeks, et mehe jalg tõukel ringi puurandiga ei olnud seaduspärase vahekorras ja juba püstitatud tikk tõmmati maast üles. Neumannil, kes päris närviline oli, õnnestus 9 sm-ga võita. Kolm meest üle 13-ne ja kui neile lisada Tammer, Suuk ja Reisenberg, siis on meil praegu 6 meest võimega üle 13-ne. Kettaheitel saavutas Liinat oma võidutagajärje teisel viskel, kuna Kalkuni parim tuli teisel finaalisviskel. Liinati võit oli Kalkunile kibe pill, pealegi kus enne võistlust olid kohal kõik eeldused Kalkuni revanschiks staadioni kaotuse eest. Kaugushüppes varistas Laabent 6 sm-ga Rähna maakonna rekordi. Ühtlasi on Laabendi nüüdne 6.69 ta parim hüpe. Kõrgushüppe võitis Roht, kuna oodatud mees oli Kink. Roht näib tardununa oma saavutusvõimes, kuna mitu meest on praegu temast lubavamad. 4×100 mtr. teatejooksus oli Tartu neljiku kiirus parem Eesti rekordest. 4×400 mtr. jooksus oli Tallinnal 35-meetriline parimus.

Kahekümne ala sooritamine tarvitas kahel päeval kokku 5½ tundi. Aja kokkusurumine 1½ tunni võrra oleks tunduvalt tõstnud nende vaatamiskõlblikkust. Nüüd pidi võistlusel püsijal olema äärmiselt passioneeritud.

Tehnilised tagajärjed:

100 mtr. — 1. Laabent (Tartu) 11,7; 2. Tann (Tall.) 11,9; 3. Schüts (Tartu), käelaius; 4. Villo (Tall.).

200 mtr. — 1. Laabent (Tartu) ja Tann (Tall.) 24,4; 3. Kitsing (Tartu) 24,4; 4. Palmberg (Tall.) 24,6. Kellades oli tunduv vahe, nii Laabendi aegades 24,0 ja 24,5, Palmbergil 24,2 ja 24,8.

(Järg 6. lhk.)

Arne Borg.

Rootsi spordiliit olevat otsustanud Arne Borgile Nurmi eeskujul ausammast püstitada.

Rekordide rekord.

Tuntud ujumistreener G. Putzke kirjutab Saksa spordilehes Bologna euroopavõistluste arvestuses Arne Borgi kohta:

Ja üldse see Arne Borg! See inimene on selge ime. Kahtlemata ei ole ta sportlane hariliku mõiste järele. Ta ei tunnista mingit treeningu meetode, kuid ujub, ujub! Enne lõunat raske veepallimäng, siis üks 400 mtr. eelvõistlus. Veepallimängus prantslaste vastu kaotab ta kaks valehammast ja ujub seepärast vihaga. „Ma olin nii pahane ja tahtsin neid kõiki ärritada. Mul hambad suust välja lüüa ja siis öleda — pardon, monsieur! Oodake vaid!“

Kuid see ei ole veel midagi. Ta ujus 1500 meetris esimene 100 mtr. 1.03,0, aeg milleni ei küüinud ükski Saksa meister 100 mtr. esivõistlusel. 400 meetriga ujub ta Saksa teatemeeskonna aja — nelja Saksa parima sprinteri aja — ainult möödamines, ning 800 meetrist algavad juba ilmarekordid. Ta ei ole enam mingi ujuja, ta on fenomeen!“

Arne Borgi hammaste kaotamise lugu sai üldiselt teatavaks Bolognas ja andis põhjust mitmelegi naljale ja teravmeelsusele. Kes aga pead ei kaotanud, oli Arne ise. Lõunasöögil oma kaasmaalasest ajakirjaniku Sim Simsoniga oli juttu muidugi jälle hammastest. „Ärge minu pärast muretsege,“ ütles Arne, „need olid mu piimahambad, mis ma murdsin. Nüüd minust alles tuleb veel täis mees.“ Lõunasöögil seati ka 1500 mtr. ilmarekordi ujumise skeem kokku.

(Järg 6. lhk.)

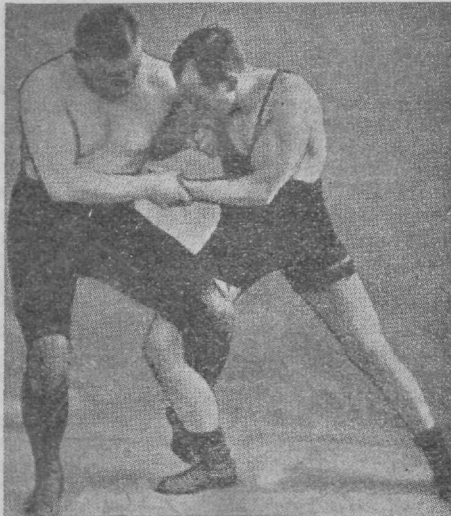
tas Tallinna punktivõistlust ja saatis mehi frondilt frondile. Viimaste kohtade punktide äratoomiseks jätkus esimesel päeval Liinatil ja Villemsonil 2½-meetrilisest teivashüppest. Teisel päeval nomadiseerisid Liinat ja Neumann raskusheitel odaviskele, mille juures Kiilimi or-

Võta kuidas võtta saad.

Punumisheitel.

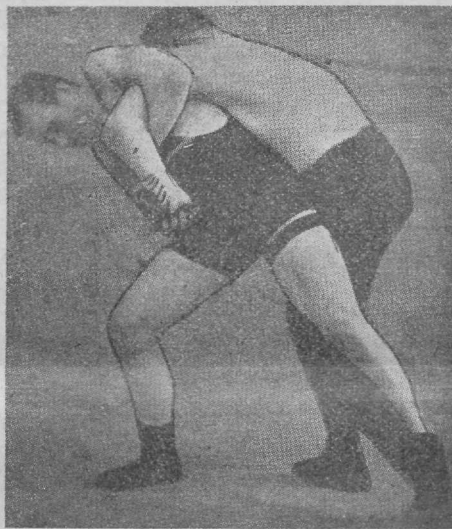
N. n. punumisheidet saab parimini teha aeglases matschis, kus näit. vasaku

Punumisheide.

käega haaratakse vastase parem käsivars ja parema käega hakatakse vastase vasakust randmest kinni. Samal ajal keeratakse vasak jalg ümber vastase parema

Punumisheide käe sidumisega sooritatakse sel kombel, et kui on suudetud teha esmalt ristside vastase vasakule käele (enese vasak käsi ümber vastase õlavarre ja parema käe sõrmedega hoides ta käerandmest) ja tõmmatud ta enese puusale, tuleb teha vasaku jalaga punumisvõte ja heita vastane vasakule üle — selili.

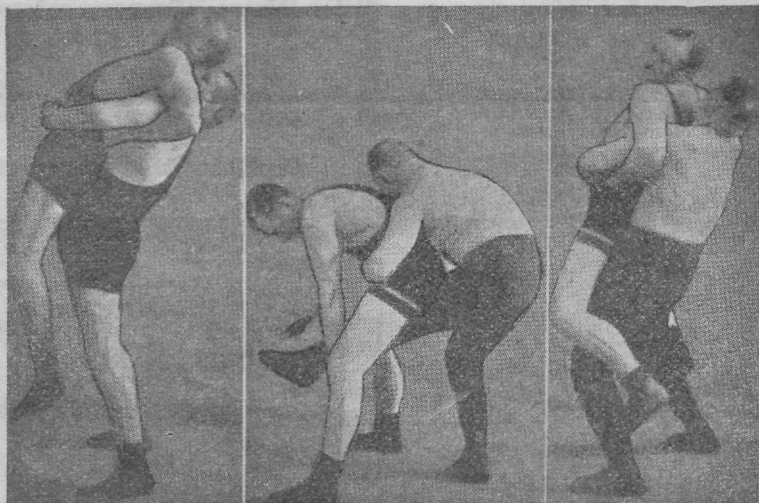

Punumisheide käe sidemega.

Üleviske vastuvõtted.

Loomulikult võib vabamaadluses teha üleviskeid ette- ja tahapoole, nagu prantsusmaadluseski. Kuid pealetungijale saab teha ka väga kardetavaid vastuvõtteid. Esitame siinkohal paar tulukat niisugust, nagu need kolmandal pildil näidatud.

Kui pealetungijal on kavatsus teha ülevisket taha ja püüab Teid tõsta üles rinnale, nagu pildi esimene osa näitab, saab sellest pääsmiseks teha enne mõjuv vastuvõte, nimelt haaratakse enese jalga- de vahelt vastase embast-kumbast jalast kinni, astudes samaaegselt samm tagasi. Pealetungija peab paratamatult langema istukile, kust teda saab ka selili pigistada. Kui aga pealetungijal on läinud korda

Üleviske vastuvõtted.

sääre nii, et jalapöid ulataks siduma veel vastase jala liikmekohta. See võte arendatakse heiteks, kui pingutatakse enese jalg sirgeks ja tõstetakse seega vastase jalg maast, mille läbi ta kaotab tasakaalu. Vastane langeb kas küljeli või kukub otse selili, kui vaid pealetungija märkab teha ka jõulist kehapööret vasakule.

teid juba tagumise vööga üles tõsta enese rinnale, siis võib talle teha eriti mõjuv vastuvõte mõlema jala sidumisega tagantpoolt, nagu pildi viimases osas näidatud. Siis ei saa pealetungija enam ülevisket teha, — ta viskaks ainult enese ladusalt selili.

(Järgneb.)

Paolino — Heeney.

Euroopameister kohtas pika uue-meremaalasega 9. sept. New Yorgis. Matsch oli tervena metsik kakelus, pööraselt kiires tempos 15 roundi, kus halastamatult üksteist pekseti. Tervel matschil ei olnud ühtki clinchi. Juba esimese roundi järele oli Paolino nagu puru, kuid see ei tähendanud sugugi haakide, uppercut'ide ja sirgete masindamise kahanemist. Viies round maksis pikal Tommyl ninaluu. Vaatamata mõlemapoolsete rasketele kannatustele, ei olnud kumbki k. o. lähedal, oli raske isegi paremust määrata ja matsch jäi otsustamata. Heeney matschiga on Paolino jälle sammu tagasi läinud, sest Heeney ei ole teisel pool ookeani veel mingi nimi. Matsch pidi Paolinol katseks olema Sharkey vastu pääsmiseks, mis nüüd muidugi soovivat tulemust ei annud.

— Jaapani katsevõistlustel Kauge-Ida olümpiaadi vastu näidati järgmisi tagajärgi, mis osalt fenomenaaalsed on: 100 — Takeuchi 11,1; 200 — Aizava 21,9; 400 — Matsushige 51,6; 800 — Kuwata 1.58,6; 1500 — Tsuchiya 4.07,0; 5000 — Takemoto 16.14,0; maraton — Takahashi 2.54,23; 4x100 — Waseda ülikool 43,6; 4x200 — Yamaguchi kaubandusülikool 1.34,4; 110 tõkkeid — Fukui 16,0; 200 tõkkeid — Fukui 24,5; kaugus — Murukami 7.00,5; kõrgus — Kimbura 1.90; kolmik — Oda 15.34; teivas — Nagazava 3.75; kuul — Takada 13.82; ketas — Furuyama 38.06; oda — Ozaki 52.23; vasar — Okita 44.84; viievõistlus — Fujiguchi 3112,85 pk.; 10-võistlus — Oda 6713,185 pk.; 50 naistele — Hitomi 6,7; kõrgus naist. — Nagata 1.40; 100 naist. — Hitomi 12,8. Kolmik, vasar ja kaks Hitomi saavutust on uued Jaapani rekordid.

— Hipfinger tõukas Viinis keskkaalus kahega 142,5 kg., mis mitte ainult uus selle kaalu ilmarekord ei ole, vaid ka Rigoulot poolraskekaalu saavutuse 1,5 kg. võrra ületab.

ON SURNUD RISTSÖNAMÕISTATUS JA TEISED JANDID ON IGAVAD. E. SPORDILEHEL ON SIISKI TAGAVARAKS PALA, MIS VÄRSKUSELT JA HUVILT MEELDIRABAV ÜLLATUS

— Nils Middelboe, Chelsea vana amatöör jalgpallimees, on ka hea tennismängija ja võitis hiljuti ühe turniiri. Middelboe oli omal ajal Taani keskpoolkaitsja Stokholmi olümpiaadil, kus Taani lõpuringil Inglismaale 2:4 kaotas. Taani oli seejuures enamuse ajast sunnitud 10 mehega esinema, kuna üks oma käeluu murdis. Middelboe oli Inglise ilmakuulsa Vivian Woodwardi kõrval väljapaistvam jalgpallimees.

— 36.75 km. olevat viimaste täpsete mõõtmiste kohaselt klassiline Maratoni tee Kreekas. Seni arvati seda teatavasti 42,2 km. olevat ja see maa seisis olümpiamängude kavas. Kas tehakse nüüd ka selles vastav muutus?

— H. Lahtinen, Soome olümpiatreener, võitis esimesena läinud nädalal Soome kuld spordimärgi. See antakse tingimuste kohaselt mehele, kes viis korda on 1. järgu märgi katsed sooritanud ja viimast korda 35-aastaselt. Endise olümpiakuulsuse tagajärjed olid nüüd: 100 — 12,0; 1500 — 5.10; ketas — 33.90; 5,5 kg. kuul — 12.83; kaugus — 5.82.

— Davis pokaali lõpuvõistluses tenniseseisavad tänava jälle vastamisi Prantsuse ja Ameerika. 1924. ja 1925. aastal võitis Ameerika 5:0 ja 4:1. Tänavu on väljavaated head karika toomiseks Euroopasse.

— Dr. Peltzer tuli Dubliinis peetud esivõistlustel kahekordseks Iiri meistriks. Nimelt 880 yardis ja 440 y. tõketega. Eelmisel maal lõi ta inglise miilimeistrit Ellist 8 yardiga ajaga 1.57,1.

Tallinn — Tartu.

(4. lhk. järg.)

400 mtr. — 1. Korol (Tartu) ja Palmberg (Tall.) 53,2; 3. Tann (Tall.) 53,3; 4. Luud (Tartu) 56,6.

800 mtr. — 1. Huuk (Tall.) 2,04; 2. Villemson (Tall.) 2,06,5; 3. Reimann (Tartu) 2,08,3; 4. Luud (Tartu) 12,17,2.

1500 mtr. — 1. Laurson (Tall.) 4,20,9; 2. Huuk (Tall.) 4,22,5; 3. Soonberg (Tartu) 4,31,7; 4. Mihelson (Tartu) 4,36,5.

5000 mtr. — 1. Laurson (Tall.) 16,10; 2. Beldsinski (Tall.) 16,13,6; 3. Anisimov (Tartu); 4. Korko (Tartu).

1000 mtr. — 1. Laurson (Tall.) 35,00,3; 2. Beldsinski (Tall.) 35,33,6; 3. Laas (Tartu) 35,54,5 (uus Tartum. rek.); 4. Reimann (Tartu).

110 mtr. tõkkeid — 1. Viin (Tartu) 17,2; 2. Pupart (Tall.) 18,9; 3. Kink (Tartu) 19,8.

400 mtr. tõkkeid — 1. Palmberg (Tall.) 60,0; 2. Reisner (Tartu) 61,0; 3. Villo (Tall.) 63,6; 4. Soonberg (Tartu) 65,0.

4×100 mtr. — 1. Tartu (Schüts, Kitsing, Viin, Laabent) 45,6; 2. Tallinn (Villo, Huuk, Villemson, Tann) 47,8.

4×400 mtr. — 1. Tallinn (Villo, Villemson, Palmberg, Tann) 3,39,3; 2. Tartu (Kitsing, Reisner, Luud, Korol) 3,45,3.

Kaugus — 1. Laabent (Tartu) 6,69 (uus Tartum. rek.); 2. Jakobson (Tartu) 6,34; 3. Pupart (Tall.) 6,19; Mark (Tall.) 5,89.

Kõrgus — 1. Roht (Tartu) 1,65; 2. Bysa (Tall.) 1,65; 3. Kink (Tartu) 1,60; 4. Palmberg (Tall.) 1,55.

Kolmik — 1. Laabent (Tartu) 13,17; 2. Mark (Tall.) 13,07; 3. Kitsing (Tartu) 12,93; 4. Pupart (Tall.) 11,72.

Teivas — 1. Kallas (Tartu) 3,10; 2. Mihelson (Tartu) 3,00; 3. Liinat (Tall.) 2,50; 4. Villemson (Tall.) 2,50.

Kuul — 1. Neumann (Tall.) 13,79; 2. Feldmann (Tartu) 13,70; 3. Liinat (Tall.) 13,25; 4. Lilliental (Tartu) 12,61.

Ketas — 1. Liinat (Tall.) 39,09; 2. Kalkun (Tartu) 38,92; 3. Feldmann (Tartu) 38,30; 4. Neumann (Tall.) 34,41.

Oda — 1. Schüts (Tartu) 50,70; 2. Kink (Tartu) 45,40; 3. Liinat (Tall.) 43,14; 4. Neumann (Tall.) 31,54.

Raskus (12,5 kg.) — 1. Liinat (Tall.) 14,91; 2. Neumann (Tall.) 13,97; 3. Kalkun (Tartu) 13,13; 4. Illak (Tartu) 12,61.

Vasar — 1. Liinat (Tall.) 29,88; 2. Neumann (Tall.) 26,91; 3. Illak (Tartu); 4. Oole (Tartu).

Võite saavutas Tallinn 11, Tartu 9. Kaksikvõite Tallinnal 6, Tartul 3. Punkte Tallinnal 103, Tartul 96.

Arne Borg.

(4. lhk. järg.)

Ujumist kirjeldab Simson:

„Staadion oli esmakordselt elav ja pidulik Rademacheri rinnuliujumise järele. Kui „Deutschland, Deutschland über alles“ sai kõlanud, tuli Arne mu juure ja andis oma kihlasõrmuse mulle hoiule. Viha ja valuga tahtis ta ujuda nagu alati varemgi.

Asetati starti. Ja spordiajaloo kõigi aegade väljapaistvam ujumine algas. Rahvas hõiskas oma kangelasele, itaallasele Parentinile ja ka Arnele. Arnel on kõige äärmine tee, üheksas, ja ta asub kui sprinterdistantsile. Juba esimeseks pöördepunktiks on ta teistest kümme meetrit ette jõudnud, järgmiseks pöördeks muutub vahemaa kahekordseks. 100 mtr. läks 1,03,2 — 200 mtr. 2,19,2! Rootsised on keeletud ärevusest. Nüüd on ta terve asja ära rikkunud!

Kuid Arne jätkub oma pöörast kihutust publiku freneetilise juubelduse all. 400 mtr. kohal on ta juba terve basseini pikkus Rademacherist ja Parentinist ees. 500 mtr. kohal jätab ta ringi maha belglase Boone — publiku lärm tõuseb, kuna samaaegselt ka Parentin on Rademacherist mööda läinud. Arne on nüüd juba oma kokkuseatud ilmarekordi skeemist 15 sekundit alla pressinud. Kuid pöörasem jaht seisab veel ees.

880 yardi ilmarekord variseb 25 sekundiga, 900 möödub 11,26, 1000 mtr. rekord muutub 20,2 võrra paremaks, 1100 mtr-il on aeg 14,01, 1200 ujub ta 15,19, 1300 16,37, 1400 17,54,2 ja tuleb finiši 57,2 sekundit alla oma endise ilmarekordi, mida peeti tema parimaks. See oli muinasjutuline rekorduujumine. Pange tähele usumatut kindlust vaheaegades 1,17 kuni 1,18. Esimene 100 1,03,2 ja viimane 1,13. 200 mtr. ei ole peale Arne ja Weissmülleri maailmas keegi puhtalt paremini ujunud.

850 mtr. peal läks Arne ka Parentinist

mööda. Rootsised kartsid veel, et Arne langeb oma tempo ohvriks. Kuid Arne ei petnud ennast. 900 mtr. peal möödub ta teistkordselt belglasest ja lõpetab 175 mtr. enne itaallast, kes paneb ka oma kodumaa rekordi, nagu panevad seda ka sakslane, ungarlane ja tschehh.

Peale ujumist seletas Arne:

„Ma tunnen ennast värskena, nagu peale rannasupelust. See ei olnud nüüd veel lõpp — 400 ja 100 mtr. tulevad ka järjekorras.“

Sport — TJK.

(3. lhk. järg.)

sed olid oma fit konditsiooniga üle hariliku ulatavad ja lepitasiid kiiruse ja hooga täiesti selle puuduse, mis tehnilisest küljest veel silma kipub torkama. Einmann ei ole teadagi edurivi juht, kuid mees, kes viimase ni igal kohal võitleb ja ikkagi midagi korra saadab. See maksis ka finaalmängul, kus ta otsejoones sihitud läbilöövus raskelt takistatav ja suuri pingutusi nõudev oli.

TJK võib oma kergelt võetud suve ja isiklise koosseisu nõrgenemise järele saavutatuga täiesti leppida. Väljapandava kohta esines ta päris mehiselt. Tõusuvormi näitas tal Lass, Kallaste ühes edurivi trioga seisib vast oma parimal tasapinnal, kuna ka teiste juures midagi ette heita ei ole. Igaüks pani välja mis suutis, kuid üldiselt oli sellest paratamatult Spordi tugevast treeningutulest läbikäinud terviku vastu vähe.

Peltzerilt jälle ilmarekord.

Pikajalgne Stettiini doktor, kes kord näis tahtvat juba suursportlase nimestikust kaduda, on enese erakordsetest võimetest uusi tõendusannud. Ta võistles pühapäeval ja esmaspäeval Pariisis Prantsuse suure tähe Sera Martini vastu 1000 ja 400 meetris. Viimane sai siledalt mõlemis maas lüüa. Eelmises püstitas dr. Peltzer ilmarekordi 2,25,8 (Martin 2,26,0) ja teise võitis ta 48,8. Muud tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Cummings, Ameerika, 10,6; 2. Scholz, Am., 10,6; 3. Theard, Haiti, 10,7. 110 mtr. tõk. — 1. lord Burghley, Inglise, 15,2. 200 mtr. tõk. — lord Burghley, 24,6. Teivas — 1. Vintouskij 3,82,5 (uus Prantsuse rekord).

Sakslased Oslos.

Oslos peetud võistluste tagajärjed, kuhu sakslased 15 meest (8 korraldajate kulul) olid võistlema saatnud, olid järgmised:

200 mtr. — 1. dr. Wichmann, Saksa, 22,1; 2. Jack London, Inglise, 22,3; 3. Malitz, Saksa, 22,5. 3000 mtr. — Jörgenson 8,52,0. 110 mtr. tõk. — 1. Trossbach, Saksa, 15,7; 2. Fredrikson 16,0. 1000 mtr. teatejooks — Hemingi klubi 2,04,3 — väljaspool võistlust sakslased 1,48,9. Kaugus — Aastad 7,12; teivas — Petersen 3,50; ketas — Johnsen 41,99. 1500 mtr. — Larsen 4,09,3; kõrgus — Hagen 1,85; kuul — Rosen 13,72; 100 mtr. — P. O. Andersen 10,6; 2. Corts, Saksa, 10,6; 3. London 10,7; 4. dr. Wichmann 10,7. 400 mtr. — Neumann, Saksa, 49,7; 5000 mtr. — Pedersen 15,33,5; kolmik — Lenth 13,68; oda — Schlokot, Saksa, 64,60 (Saksa rekord); 2. Sunde 62,47.

Läti meistriks

jalgpallis tuli pühapäeval Liibavi Olympija, lüües lõpumängul RFK't 1:0 (0:0). Koosseisud olid: Olympija: Minterjans; Pikols — Laumans; Matuschonoks — Kronlaks — Tils; Blumentals — Zhins — Dudanees — Kulikovskis — Bumeisters. RFK: Jurgens; Gravelis — Svistunenko; Roze — Stantschiks — Berzinsch; Urbans — Scheibelis — Zvirgzdinsch — Pavlovs — Bradinsch. Ainsa värava lõi Dudanees 12. min. Teisel poolajal oli mäng osalt skandaalne; vahekohtunik Bone eemaldas Roze võistluselt.

Ad. Plum.

Tschehhoslovakkia — Poola

kergejõustiku maavõistlus peeti Prahast. Esimesel päeval juhtis Tsch. 48 punktiga 31 vastu.

Tagajärjed olid: 1500 mtr. — Sindler (T) 4,08,3; Strniste 4,09,2. 100 mtr. — Dobrovolski (P) 11,3; Vykoupil (T) 11,4. 400 mtr. — Binakovski (P) 51,2; Vykoupil (T) 51,4. Kõrgus — Stanislav (T) 1,75; Machan (T) 1,75. Kuul — Chmelik (T) 13,61; Douda (T) 13,07. Oda — Iira (T) 56,19; Chmelik (T) 53,75. 400 mtr. tõk. — Kostrzevski (P) 57,6; Dostal (T) 57,7. 4×100 mtr. — Poola 44,0; Tschehhosl. 44,2.

Dr. Wichmann

on Saksa uus suursprinter. Hiljuti veel kirjutas Trossbach „Kickeris“ ta üle mõnitavalt, et provintsis, kus dr. Wichmann järjekidalt 10,5 ja 10,6 jooksis, kellad liig aeglaselt käivad. Nüüd on aga dr. Wichmann juba ka Berliinis ja mujal rea suuri võite pühitsenud. 11. septembril oli tal täielik triumf, kus ta ameeriklasi Cummingsi ja Scholzi löi.

100 mtr. — 1. dr. Wichmann 10,7; 2. Cummings 11,0; 3. Scholz 11,0. 200 mtr. — 1. dr. Wichmann 22,2; 2. Scholz 22,4; 3. Cummings. 50 mtr. — 1. Cummings 5,9; 2. Scholz 5,9; 3. dr. Wichmann 6,0. Samal võistlusel jooksis Storz 400 mtr. 49,7, lüües Schaurigi ja Rolli, Ameerika. 1500 mtr. võitis ameeriklane Conger 4,17,6. 110 mtr. tõkkeid kattis norralane Aarflot 16,7, ketast heitis Hoffmeister 45,35 (Paulus 44,38), kõrgust hüppas Huhn 1,85 ja 100 mtr. jooksis prl. Gladitsch 12,5.

7.98 kaugust!

Läinud nädalal püstitas neeger Hubbard Cincinnati uue kaugushüppe ilmarekordi 7,98. Endine oli ka tema oma 7,89,6.

— 1,94 kõrgust hüppas Budapestis Kesmarini, mis uus Ungari rekord.

— Tschehhoslovakkia löi pühapäeval jalgpallis Austriat võistlustes Kesk-Euroopa pokaali peale 2:0 (1:0). Linnavõistluse Viin—Praha võitsid austerlased 4:1 (2:0).

— Stokholmis viskas Lindström oda 63,80, kuuli tõukas Jansson 14,54 ja Eklöf jooksis 5000 metr 15,25,1.

— A. Kivi on Stokholmis õnnetul Soome—Rootsi maavõistlusel enne võistlust paisanud ketast 5 korda üle ilmarekordi. Kaks heidet ulatasid koguni üle 49 meetri.

— Dr. Bauwens, Saksa ilmakuulus jalgpalli vahekohtunik, sooritas neil päevil Saksa kuld spordimärgi katsed. 42-aastane mees jooksis 400 mtr. 62,4 ja 10.000 mtr. 45,03,0. 300 mtr. ujuks ta 8,20, tõukas kivi 8,20 ja hüppas kõrgust 1,38.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

K.-M. „SPORT“

TALLINN, NARVA M. 19.
TELEF. 23-00.

Kõik spordi tarbed.

JAMES JOSEPH TUNNEY.

Poksilmameistri elulugu.

Kui ma taipasin, et vaatamata mu maksimaalse jõuga antud löökidele, vastased igakord mul maha ei langenud, hakkasin ma järeldama, et põhjus seisis mu anatoomiliste teadmiste liig väikeses ulatuses, et löögid mitte sinna ei sattunud, kus neil tingimata mõju on. Siis istusin ma maha ja hakkasin hoolsasti inimkeha lihaseid, konte, närve ja tundelikumate paikade asukohti studeerima. Ma õppisin solarplexus lööki tundma ja leidsin, et kui rusikas õieti ribide alla kõhuõõnsusse satub, siis inimene paratamatult kui kokkupandav tool kokku klopsatab. Kuid ma läksin veel kaugemale. Ma leidsin, et see löök, kui ta puhtalt on tehtud, alt üles peab olema juhitud.

Paljud asjatundjad on väljendanud, et ma poksisi liig ettevaatlik olen. Ma ei nimetaks seda siiski ettevaatlikkuseks, vaid ütlesin ennem, et ma teaduslik olen.

Kui ma lõpulikult otsustasin ringi jääda, asusin ma sarnase visadusega töö kallale, millest ainult vähestel aimu on. Mitmelgi võistlusel olin ma sunnitud palju kannatama, kuid ma vaatasin niisuguste juhuste kui õppetundide peale, mis ainult mu kogemusi pidid täiendama ja roostetumisest haljana hoidma.

VIII peatükk.

Esimene matsch peale tagasiööramist Ameerikasse oli mul Don O'Dowd'iga. See oli Jersey kaheksa roundi, ja lõppes viigiga. Ma vaatlen seda kui hors d'oeuvre't, kuna tegelik ettevalmistus meistritiitli vastu algas vast 1920. aastal. Sel aastal võisin ma registreerida 8 knock-out-võitu.

Jim Monohani stoppasin ma esimesel roundil, Whitey Allani löin ma lõpulikult läbi teisel, Al Roberts pidas mulle vastu kaheksa roundi, enne kui ta parema käe kiirtele all horisontaalsele täisrahule suikus. Mu parem, mis mulle ka lõpuks meistritiitli tõi, „paranes iga päevaga“, nagu seda nüüd lahkunud Mr. Coué väljendas. Edasi sain ma hakkama Ed. Kinleyga viie roundiga ja andsin Sullivanile k. o. esimesel roundil. Siis löin ma Jeff Maddeni k. o. kahe roundiga, Ole Andersoni kolme ja seersant Ray Smithi kahega.

Ma jään selle juure, et inimene, ükskõik mis eesmärgile ta ka ei püüa ja mis elukutsele ta ka ei kuulu, kunagi ülesaatmatuga kokku ei põrka ega taganema ei ole sunnitud, kui ta selge silmaga eesmärgi vaatab; sarnast selget silma võib aga ainult soliid eluviis kasvatada. Ma elasin soliidilt ja ma kinnitan, et paljudki, kel mu edu pinnaks silmas, mind välja naersid ja hirvitasid; kuid nii palju kui mul ka edu ei ole, ei kanna ma seda ainult mõõdund korraliku elu arvele, sest ma kavatsen ka tulevikus korralikult elada, hulk aega veel peale selle, kui ma ringist tagasi tõmbunud olen.

Ma ei ole mingi fanaatik ja ei nõua ka, et inimene, kes vannub ja joob ja kõige suuremate pingutustega püüab unetu õõ järele ilmsüütuna esineda, toleriitlalt põletataks. Kui mõni poksija või muu sportlane on omale harjumuseks võtnud pidusid viina, naiste ja lauluga pühitseda, tehku ta seda. Kuid minu kindel veendumus on, et ükski täiuse tippu ei saavuta, kui ta kabareelikusest ei loobu. See on loodusseaduste eitamine. Üldiselt ei ole n. n. metsik elu midagi muud kui harjumus, mis enesele ise seaduseks seatakse. Mis minusse puutub, siis hindan ma just lihtsat elu vabaduses, mõistlikkude naiste ja meeste seltskonda ja häid raamatuid, ja ma ei too mingit ohvrit, kui ma juba ¼10 öhtul pikali viskan, et järgmisel hommikul varakult värskena ja rõõmsana üles tõusta.

1921. aasta algas mul k. o.-võiduga Young Ambrose üle. Härra Ambrose löin ma kaugelekölava pauguga pikali ja ta jäi ettekirjutatud kümnest sekundist kauem lamama. Soldier Jones suutis mulle kuni seitsmenda roundini vastu panna. Jack Burkega oli asi juba teisel roundil lahendatud. Nähtavasti ei ole inimesed, kes minu löögi nõrga arvavad olevat, mu võitunde niimestikku veel vaadanud. Wolf Larson pakkus mulle seitse roundi enne seltskonda, kui ta põrandat suudles, Eddie O'Hare ainult kuus. Vintschet Martin Burke't kloppisin ma kümme roundi, kuid ei saanud teda maha. Eddie Josephiga viitsin ma 12 roundi aega. Mul ei ole siiski kavatsust enese elulugu kui tapamaja aastaraamatut pakkuda, kuid see ei ole muud midagi kui odav ja õige, kui ma oma lugejate mälu veidi värskendan ja neile tõsiasja silmade ette sean, et mul ka k. o.-kogemusi terve rea võistluste läbi on kogutud.

See oli kõik umbes sel ajal, kui inimesed hakkasid üksteisele kõnelema, et vaat see Tunney-poiss ei mõtlegi pikali kukkuda, kui talle vatti antakse. Asjatundjad jõudsid otsusele, et ma vägevasti jõuan välja kannatada, ilma et sellest

mingeid märke oleks. Kuid mu kavatsused ei olnud sihitud elavaks poksikotiks saada. Mul ei olnud mingit lusti ainult Greenwichis tilkuda ja kontse seal kõveraks tallata. Bürooteenistus ei olnud midugi soodustavalt mõjunud mu rinnalümbermöödu kasvamisele. Kui ma otsustanud olin poksijaks hakata, märkasid ma, et mu teatiline seisukord suurel määral ja järjekindlalt tõusis ja et poksija karjäär sugugi tööst loodus eemale ei pruugi tõmmata, vaid et igasugune töö poksile isegi väga kasulik on.

Väidetakse, et ringis tekitatud valu mulle teisi mõju avaldab, kui teistele. See mõjub minusse just nagu cocktail teistesse: suurendab aetiiti. Suur Stanley Ketchel ütles kord mulle — ma mäletan seda kui täna — et tema siis paremini poksib, kui ta nina verine on; kui tal veri nägu ja rinda mööda alla jookseb, siis tuleb alles eht võitlustuju. Ka mul on sarnaseid kogemusi olnud. Mul on kauemat aega juba niisugune arvamine, et ma ringis tõsisemat viga ei või saada. Mu esimesel võistlusel Harry Grebiga sain ma enam kannatada kui kunagi pärast hiljem, ja siiski kosusin ma kiirelt, ilma et mingit jälge sellest järele oleks jäänud, kuna ma heas vormis olin.

Hiljem kirjeldan ma seda lugu lähemalt. Sünnimuse järele pidasin ma siiski kohasemaks nõdala läbi oma perekonna pilkude alla mitte sattuda. Greb oli mind esimesel roundil peaga puksinud ja mu ninaluu purustanud; mu silmad uhkeldasid kõigis vikerkaare värvides ja mu keha oli nii üles paistetunud, et mu sõbrad võistluse järele trikoo eemaldamiseks olid sunnitud seda katki lõikama.

Kodus lasin ma öelda, et ma olen väga rängalt tööd teinud ja pean ühe terve nädala puhkama. Ma ei tahtnud nende usku selles kõvendada, et kes poksile andub, peab valmis olema haigeraamil ennast laskma ringist ära kanda või oma üksikuid kehaosi, kui silmi, kõrvu jne. kokku otsima.

IX peatükk.

Tänapäev räägitakse palju mu tagasihooldlikkusest ringis. Miks ei peaks siis ka oma rahu ringis alal hoitama? Mu äranaagemise järele jätaavad mõned poksijad juba riietumisruumis oma mõistuse ühes pintsakuga varna rippuma. Misjaoks? Väljaspool poksiringi tuleb sagedasti inimestega kokku puutuda, kes sind ulakalt mitte millekski ei pea ja haavavalt puutuvad. Nendega saan ma üks, kaks, kolm hakkama — ja nad ei eksi teinekord enam nii kergesti. Mis minu arvates poksijat kõige enam võib tasakaalust välja viia, on, kui vastane kehvasti määrustevastasust püüab kasutada. See seab nimelt väga suuri nõudeid poksija enesevalitsemisele. Ma mäletan veel, kui ma Islandi osariigi „Suurtükiga“ poksisin. Hea poksija, kuid igakord kui clinchini asi läks, haaras ta parema käega ümber mu kaela, ja kui kohtunik märku break away'ks andis, tõmbas ta mulle veel vasakuga. Ma protesteerisin, kuid ta hirvitas ainult mulle ja püüdis otsustavat lööki anda. See tuli nii sagedasti ette, et ma lõpuks otsustasin teda ise mõjuvamalt ümber õpetada. Kui poiss jälle clinchis, jäin ma tugevasti ja hästibalanseeritult seisma ja panin oma vasaku rusika ta parema käe alla, mis õrnas kalistuses kui liimitud mu kaela ümber lamas. Sõna „break“ juures, kui vastane hakkas oma harilikku löök mulle andma, juhtisin ma oma vasaku ta lõuale, nii et ta ingleid kuulis laulvat. Ta võis küll arvata, et ma hulluks olen läinud ja nüüd kui pöörane ta peale torman, kuid selle asemel andsin ma talle hea löögi ribidesse ja naersin ta välja. Ta ei püüdnud mulle kunagi enam breaki ajal häda teha.

Kui ma sõja järele Al Robertsiga ringi astusin, olin ma, vaatamata oma treeningule teisel pool ookeani, õige „toores vili“. Roberts ise oli ka toores, kuid ilma hanejalgedeta. Ta oli alati hädaohtlik. Kui ma näiteks esimese roundi alguses talle, nagu harilikult kombeks, kätt tahtsin anda, elasin ma üle üllatuse!

Selle asemel, et mulle kätt pakkuda, tõmbas poiss mulle paremaga mööda koonu, mis mul kaua aega meeles seisis. Õnneks olin ma pead veidi pööranud ja löök libises üle. Ma olin ühe illusiooni võrra vaesem. Ma astusin tagasi, ja kui Roberts mulle peale tungis, juhtisin ma ühe parema, mis ta täiesti tasakaalust välja viis. See näis teda vihastavat. Ta hüppas üles ja tormas jälle mulle peale. Clinchis, mida ta sagedasti otsis, pööras ta vähe tähelepanu poksireeglitele ja pidas enast üleval kui metsaline. See oli algus teravaimale võistlusele, mida ma ringis kunagi üle elanud. (Järgneb.)

— Haymannil oli Münchenis revanschmatsch Hollandi hiiglane Van der Veeri vastu. 9. roundil andis hollandlane alla.

Leedu jalgpallil kurvad päevad.

Sportlaste valulaps on praegu jalgpall. Kevadepäevade suure ohinaga peale — kaks treenerit (Molnar ja Makabi meeskonnal Kerr) pidid meeskondi kõrgema tipuni viima, maavõistlustel kõiki lööma, tulles seega Balti meistriks. Ja seda kõneldi suure suuga „Sportas“, kirjutavad aina nutulaulusid, ning peasüüdlane on muidugi treener Molnar. Mehel puuduvad treeneri and, püsivus. Ei mõistavat mehi kasvatada jalgpallile, ei distsipliini pidada, ning lüües kõiki vanemaid mängijaid välja. Paljud on ju selles ka tött.

Kuid suur mass on selleks kurt, täitsa passiivne. Ei huvita enam jalgpall, ning võistlustel valitseb tribüünidel aina tühjus.

20. augustil algasid jalgpalli esivõistlused. A klassi võeti juure poola meeskond „Sparta“, kes kevadel B klassi meistriks tuli. Seega A klassis 5 meeskonda. Mängitakse kahe miinuse-süsteemis, kaks korda iga meekonnaga.

Praegune seisukord on järgmine:

Kovas — Sparta 2:1 (0:0);

KSK — Sparta 2:1 (0:0);

LFLS — Makabi 3:1 (0:0);

KSK — Kovas 2:0 (0:0);

LFLS — Sparta 3:0 (0:0);

Makabi — Sparta 0:0 (0:0).

Huvitav on see, et seni kõik mängud lõpevad esimesel poolajal 0:0.

8. septembril pühitses jalgrattaselts LDS aastapäeva. Muu hulgas oli ka poks, kus juures tuntud Vintschas löi Fröhlich's'i (Riiast) 1 roundil k. o.

Joh. Holmann.

Valge jalgpall.

Inglismaal hakati hiljuti katseid tegema valge jalgpalliga, arvates et see pealtvaatajatele paremini jälgitav on. Huddersfield Town, Reading, Arsenal, Blackpool ja Tottenham Hotspurs tegid katseid. Kõik ütlesid, asi ei ole midagi väärt. Reading ütles isegi: „See oli lollakas idee.“ Teised ei ole nii sapised, kuid rahul ei ole keegi. Tottenhami valge palliga harjutusmängu juhtinud vahekohtunik ütles, et ta palli õhus vahel sugugi ei ole näinud, samuti madalas, meeste valgete pükste kõrguses. Kord oli pall isegi täiesti ta silmist kadunud, kui see varget värava põikpuud mööda liugles. Valge palli jandist minnake igatahes nüüd päevakorras üle, rõõmuks spordiriistade kauplustele, kes oma suurte pallitagavarade pärast olid valge palli silmapiirile kerkimisel valmis karvu kiskuma.

Moskvas

jooksis Patanik (Siberist) 100 mtr. 11,1, Gromov 400 mtr. 51,2, Andersson 800 mtr. 2.03,4, Kivekäs 1500 mtr. 4.16,4, Maksimov 10.000 mtr. 33.25,0. 4x100 mtr. kattis Moskva 44,6 (eeljooksus 44,5 Vene rekord). Hoota kaugust hüppas Nummelin 3.06 ja teivast Djatschkov 3.60 (Vene rekord) — kolm järgmist 3.55. Oda viskas Reschetnikov 57.92. Schamanova jooksis 100 mtr. 12,9, mis uus Vene rekord ja Kussel viskas 32.56 oda, mis samasugune.

— 22 meest on Euroopas tänava üle 14 meetri kuuli tõuganud ja kaks üle 15. Need on: 1. Järvinen, Soome, 15.17; 2. Jansson, Rootsi, 15.08; 3. Vahlstedt, Soome, 14.95; 4. Daranyi, Ungari, 14.74; 5. Brechenmacher, Saksa, 14.72; 6. Söllinger, Saksa, 14.66; 7. Kulzer, Saksa, 14.62; 8. Yrjölä, Soome, 14.56; 9. Schröder, Saksa, 14.48; 10. Hirschfeld, Saksa, 14.47; 11. Takala, Soome, 14.47; 12. Duhour, Prantsuse, 14.44; 13. Schaufele, Saksa, 14.36; 14. Mølster, Norra, 14.29; 15. Torpo, Soome, 14.29; 16. Dahle, Norra, 14.28; 17. Bacsalmasi, Ungari, 14.22; 18. Zeder, Saksa, 14.06; 19. Neumann, Eesti, 14.06; 20. Eördögh, Ungari, 14.02; 21. Weiss, Saksa, 14.02; 22. Matilla, Soome, 14.00.

— Praha Sparta rahvusvahelistel võistlustel hüppas Machan kõrgust 1.75, Votava hüppas teivast 3.50, itaallane Lippi jooksis 3000 mtr. 9.01,6, itaallane Tavernari 800 mtr. 1.57,4, kaugust hüppas it. Torre 6.98,5 ja tschehh Hochmann 6.77.

— Euroopa jalgpallikarika peale on rahvusmeeskondade kohtamine järgmiselt loositud: 11. sept.: Tšehhosl. — Ungari Budapestis; 13. sept.: Ungari — Austria Viinis; 18. sept.: Austria — Tšehhosl. Viinis; 23. okt.: Tšehhosl. — Itaalia Prahas; 6. nov.: Itaalia — Austria Milanos; 5. veebr. 1928. a.: Ungari — Itaalia Budapestis; 1. apr.: Schweits — Ungari Schweitsis; 29. apr.: Itaalia — Schweits Itaalias.

Viimased väravad langevad.

Nooremate esimese klassi meeskondade karikamängud.

Asja möödunud jalgpalliesivõistlused näitasid, et meie esimese klassi meeskondade väiksearvuline pege on oma mängu tasapinnalt vägagi mitmesugune, täis suuri vahesid ja võnkumisi, mis osal meeskondadel võttis igasugused väljapaistvuse võimalused. Esimese ja tugevama osa moodustavad pealinna kolm paremat: Sport, TJK ja Kalev, kelle võimed enam-vähem ühejõulised, teise osa aga kõik ülejäänud kuus, kelle mängu kvaliteet ka enam-vähem võrdne, kaugel aga esimesest kolmest, mida küllalt selgelt tunnistavad sellised tagajärjed kui 16:1, 9:0, 7:0.

On loomulik, et seesugune enam kui suur vahe mängu tasapinnas võtab teise gruppi kuuluvatel meeskondadel tahtmise võistelda esimesega, purustab lootused edukaks esinemiseks, võib koguni moraalselt muljutud meeskondadel ning meeltest võtta võistlustahte, pannes neid nii põdema pikaks, võib olla, ka igaveseks ajaks.

Meeskondadel, kes teise gruppi kuulusid, puudusid tänini igasugused tõsisemad ning virtutavamad võistlusvõimalused.

Seda mõistis jalgpalliliidu juhatus ja korraldas noorematele esimese klassi meeskondadele omavahelised karikavõistlused. Karikavõistlused, mis nende seltside poolt suure heameelega vastu võeti, algasid 15. skp. petliku sügispäeva kurvas päikesekullas

Merkuri — Meteori

vahelise heitlusega Kalevi väljal rahvusmeeskonna kesktormaja Ellmanni rahuldava vile saatel.

Noorele ja võistlusjanusele Merkurile pole veel vana ning vähetreeneritud Meteor, kes jättis väga ühtlusest mulje, kardetav vastane, kuigi ta enne võistlust oma võidus oli kindel. Kohe mängu lahtirullumise järele selgub, et Meteoril tuleb teha tükk tublit tööd seks, et saada paremaks kui Merkur. Palli üle valitseb mängu vältel ikkagi Merkur. Need üksikud pealetungihiliid, mida ette võtab Meteor, ei kanna oma kohmetuses mingit vilja. Esimene värav Merkurile eduks langeb umbes veerandtunni möödudes, mil K. Fischer teenitnud töö tulemusena

palli Meteori võrku veeretab. Teise värava Merkur värvide eest paneb kirja sitke Seegner ja kolmanda E. Fischer, peale seda kui mõningad võimalused tulutult haihtunud tulde. Meteor ei suuda vaatamata oma püüetest, päästa enast kuivast kaotusest, mida ta tööpoolest ei väärinud ka, vaid pidi vastu võtma kuiva kaotuse 3:0, mis talle küllaltki hea saavutus.

Järgmine võistlus karikavõistluste tsükliks peeti 20. septembril Kalevi väljal

Võitleja — Meteori

vahel.

Meteor, kellele eelmise kaotus rahu ei annud, tahtis ses mängus oma paremust vähemalt Võitleja üle maksma panna, mis ka sugugi võimatu ei tundunud olema, sest Võitleja sellesuvinne tegevus oli liikunud peaaegu eranditult kaotuste tähe all.

Kuid mäng ise, keskpärane nagu ta oli, näitas, et võitmiseks vagadest soovidest üksi on vähe.

Esimese poolaja kestel domineerib vaevatult Võitleja, kes Vinkelbergi läbimurretest veerandtunniliseks vaheajaks saavutab kaks väravat. Ühe neist tasub aga ootamatult Jürisson, kelle nõrgaltööd palli ei taipa tabada Võitleja hooltu väravaht Altosaar.

Teine poolaeg kujuneb ootamatu suureks väravate sajuks. Algust sellega teeb Haenel, kes seab seisu 3:1, mille aga 3:2 ümber teha heaks arwab vana veteraan Sepp. 4:2 tuleb Simpmanni poolt Vinkelbergi kenast söödust, kuid 4:3 järgneb kiirelt Helmseri poolt, mida küll soodustas Altraase nähtavasti parandamatu lohakus. Edasi hangib Vinkelberg Fiskarilt üle ääre löödud palli, mis ka Meteori mulku lendab. Seis 5:3 Võitleja eduks. Kuid sellelegi väravale vastab omalt poolt Meteori Jürisson, lüües väravaeelsest suminast 5:4. Edasi vaibub aga väsiva Meteori vastupanu ja Võitleja üleolekul vaovad Meteori võrku kaks Fiskari ja Haeneli poolt löödud palli, mis lõpuseisuks seab 7:4.

Vilet selle võistlusele puhus Seegner, kes paremaid mehi meie nooremate vahekohtunikkuude hulgas.

J. T. Astako.

Rattameeste rahvusvahelised Tartus.

Lätlase Plume õnnetus 5 km.-is ja võit 15 kilomeetris.

Esmaspäeval, 19. sept., peeti Tartus sealse Kalevi korraldusel rahvusvahelised rattasõidu võistlused. Osavõtjaid oli Tartu Kalevist, Rakvere Kalevist, Tallinna ÜENÜTO-st ja Riia Marsist Läti meister Plume. Rattasõit on välismaal haaravamaid spordialasid ja meil viimasel ajal enam liikumisel Tartus ja Rakveres. Kohaste velodroomide puudumisel on sõiduolud meil uskumatult halvad. Esimest korda nähes Tartu Kalevi, endist Taara ringteed, tuli lausa imestada, kuidas võistlussõitjate sooritamine sarnasel teel on üldse võimalik. Esmaspäevase päeva tõttu ei olnud publikut just rohkelt, kuid vaatajate hulgas oli inimesi, kes spordi aladest huvitatud vast üksi rattasõidust. Sama ka võistluste korraldajate hulgas. Korraldus ise oli haruldaselt saamatu ja krobeline. Tuli ette, et tagajärgi kuulutati välja valesti, ja alles tähelepanu juhtimisel sellele vaatajate poolt, asusid kohtunikud asja arutamisele ja õiguse jaluleseadmisele. Samuti ei teadnud korra ka korraldajad ise, kas pidamisel oli kolme või kahe kilomeetri sõit. Kui võistluse ajal selgus, et kaks kilomeetrit, siis ei jäänud ringilugejal muud üle, kui peoga ümber keerata kuus ringinumbrit korraga. Võistluste avanumber oli loomulikult ajalt sisukas hilinemine, mis näib tihti paratamatuna ka meie muudel võistlustel peale rattasõidu.

Hilinemisele järgnes teise võistlusala 5 km. 1. klassile, mille stardist läks välja 5 sõitjat. Vihmast libeda tee tõttu kukkus poolel maal lätl. Plume ja purustas oma ratta. Kukkusid samas veel Kuber ja Konsen, kuid jatkasid sõitu. Võitis Lepikov, Tartu Kalev, 9.06,5; teine Kangro, Tartu Kalev, 9.07,3; kolmas Kuber, Rakvere Kalev, 9.20,5.

1 km. 2. klassile oli 6 sõitjat ja võitis Kukk, Tartu Kalev, 1.43; teine Kider, Tartu Kalev, 1.43,1; kolmas Blechmann, Rakvere Kalev, 1.43,4.

2 km. sõidus noortele startis 4 sõitjat, kellest üks kukkumise tõttu katkestas. Kõik kolm

esimest Tartu Kalevist: 1. Reinson 3.35; 2. Heide, 3. Rähni.

1 km. 1. klassile võitis Kangro, Tartu Kal., 1.40,3; teine Kuber, Rakvere Kal., 1.40,5; kolmas Konsen, Tartu Kal., 1.43,7. Lätlane Plume sõitis siin kaasa, kuid ei rõhutanud võistlust ja platseeris neljandana.

3 km. sõidust 2. klassile võttis osa 6 meest, kellest üks katkestas ratta rikkimineku tõttu. 1. Blechmann, Rakvere Kalev, 5.18; 2. Kukk, Tartu Kalev, 5.18,3; 3. Fuks, Tartu Kalev, 5.18,8.

Järgnes 15 km. suurvõistlus 1. klassile viie osavõtjaga. Sõita oli 84¼ ringi! Esimesed 12 ringi vedas Kangro, järgmised 30 ringi Toots. Lätlane Plume hoidis ennast enamuses teisena ja vahel kolmandana. Korra läks ta ka vedamisele, millel püsis 5 ringi. Plume järele vedas uuesti Kangro 37.—29. ringini, mille järele vedamine võttis enesele viimaselt kohalt ette spurtinud Rakvere kollane särk Kuber. 22 ringi enne lõppu oli ees Toots ja 7 ringi enne finischi Kangro. Eelviimasel ringil spurtis Plume ja võitis sõidu. Kangro lõi Kuberi ainult ratta poole pikkusega, kuna viimased — Konsen ja Toots — jäid tunduvalt järele. 1. Plume, Riia Mars, 27.13,8; 2. Kangro, Tartu Kalev, 27.14,7; 3. Kuber, Rakvere Kalev, 27.14,9; 4. Konsen, Tartu Kalev, 27.18,4; 5. Toots, Tartu Kalev.

T. Kivi.

Pärnu karikaheitlusi

Sulev — Tervis 2:1.

Kolmapäeval, 14. septembril kohtas Tervis teistkordselt oma haruseltsi Suleviga linnavalituse karikamängude tsükliks.

Matschi võitis, nagu seda ka ennustati, Sulev, täiesti teenitult, olles ülekaalus kogu mängu. Seega langes esimesena neljast seltsist Tervis välja — kahe miinusega. 120. min. matschi tulemuseks oli 2:1 Sulevi eduks. Mängu iseloomustamiseks olgu öeldud: Sulev mängis, Tervis tagus palli! Sulevil oli ladus koostöö, ääreforvardid ainult ei rahuldanud.

Mängust: Esimene poolaeg möödus S. ülekaalu juures väravateta. 47. min. teeb tsf. E. Vares'e söödust Pärnu jalgpallipubliku lemmik

Jüri Välbe S. juhtiva värava. Löök oli 10—11 mtr. paremasse nurka. 49. min. toimetab Välbe penalty-kicki, kuid pall läheb põikpuu vastu. 78. min. teeb Välbe värava, mille vilemees tunnistamata jätab. Järgmisel minutil, tahab tsh. O. Vares palli v.-v. tagasi mängida, kui pall läheb üle väljajooksnu Otmanni võrku. Seis 1:1. Normaalaeg annab viigi.

2×15 toob siiski võidu Sulevile. 109. min. teeb jällegi Välbe luksusvärava, tõstes palli üle väljajooksnu v.-v. võrku. Lõputulemuseks jääb 2:1 Sulevi eduks. Suurema kaotuse hoidis ära T. hästitöötav kaitsepaar A. Jürvetson — Laur. Vilistas PJK-i M. Hendrikson nr. 2.

Sulevi võidukas: Otmann; Schmidt (kapt.) — Jürgen; Parm — O. Vares I — Martson; Kivi — Goldberg — E. Vares II — Välbe — Hendrikson.

Korraldus jättis palju soovida.

Vaprus — Sulev 3:1.

Pühapäeval, 18. skp. heitles Vaprus käesoleval hooajal viiendat korda Suleviga! Senised mängud: Sulevi start andis võidu V-le 2:0. Välgturniiris lõi finaalis Sulev Vaprust 2:1 ja ringkonna võistlusel 1:0. Karikamängudes esimesel korral ja nüüd uuesti 3:1 Vapruse eduks.

Mängima asusid mõlemad reservevõistkonnad; Sulevil puudus õudsem väravakütt Välbe ja tsh. O. Vares. Kogu mängul sadas rohkelt vihma, mille tõttu ei saanud juttu olla korralikust mängust ja pall tundus tinaraskena ning löögid ebaõnnestusid pea alati.

Tervelt 120 min. kulus eelmise aasta karikavõitjal Vaprusel tänava esimest aastat mängiva Sulevi võitmiseks. Esimene poolaeg, nagu kõigil neljal, S. karikamängel, andis tagajärjeks 1:1, teine möödus väravateta ja alles lisaaja teine pool tõi Vaprusele võidu.

Mängust: 4. min. teeb Sulev 1:0. Karistusallas ei taba palli kaitsja Sirk ja v. s. Hendrikson märgib 4—5 mtr. värava. 13. min. murrab ps. Mäger S. kaitsest läbi ja viik ongi kirjas. Tasavägise mängu juures poolaja vileni muutust ei sünni ja teine halfime möödub V. suure pressi juures, kuigi S. üksikul läbimurdeil teravus ei puudu. Esimesel lisaaja veerandtunnil teeb S. kaptan pk. Schmidt 50 mtr. löögi V. väravale. Pall pörkab väljajooksnu v.-v. seljaltaha, Mihkelson viskab palli järele maha ja haarab selle, jäädes lamama. Vilemees Kukk, Sindi Kalju, ja piirikohtunikud jooksevad juure — pall lüüakse värava eest välja. Leidus neidki, kes palli võrgus käinud arvasid olevat. Teisel lisaaja poolel teeb Vaprus 2 väravat. 111. min. lööb ps. Mäger vasaksisemise kohalt 2:1 ja 119. min. ps. Treumuth 3:1. Viimase värava juures jällegi rida lahkarmamisi.

Vapruse meeskond: Mihkelson I; Sirk — Teinberg; Parts — Vabrit (kapt.) — Bernhard; Treumuth — Mäger — Paara — Ed. Mihkelson III — Haagel. A. P.

— Budapestis näidati viimastel võistlustel: 100 mtr. — Raggambi 11,4; 400 mtr. — Gerö 50,8; 1500 mtr. — Gyulay 4.11,1; 3000 mtr. — Grosz 8.58,0; kõrgus — Kesmarki 1.85; kolmik — Fekete ja Somfai 14.32; teivas — dr. Farkas 3.35; kuul — Daranyi 14.30; ketas — Marvalts 43.84.

O. Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovib kõiksugu spordi-
abinõusid parimatest
kodu- ja väljamaa
tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.